

5 x telefonnummer

Ringa hem

Slå 0046 eller +46 och sedan riktnumret utan nollan och lokalnumret för att ringa hem.

Ringa hit

Slå 00370 eller +370 och hela lokalnumret.

Ambassad och konsulat

Sverige var det första landet att öppna en ambassad i Litauen vid självständigheten 1991. Ambassadens öppettider: måndag–torsdag 8.30–12.30 och 13.30–17, fredag: 8.30–12.30 och 13.30–15.30. Sverige

har dessutom honorärkonsulat i Kaunas och Klaipeda. Tel: +370 5 268 50 10 E-post: ambassaden.vilnius@gov.se

Larmnummer

Precis som i Sverige och resten av EU slår man 112.

Hjälp från försäkringsbolag

Euroalarm: +46 770 456 919
SOS international: +45 701050 50
Europ assistance: +46 858 771 700

5 x bra sajter

Matnyttigt på svenska

Litauens officiella hemsida finns bland annat på svenska innehåller en hel mycket matnyttigt inför resan även om hemsidans design inte är så lättnavigerad – förmodligen har man försökt verka intressant.

► www.lithuania.travel/se/

Vilnius officiella sajt

Vilnius officiella turismhemsida finns bland annat på engelska. Enkelt och tydligt upplagd så man hittar snabbt vad man söker vare sig det är evenemangstips, barer, busstransporter eller något annat.

► vilnius-tourism.lt/en/

Bra om matställen och nöjesliv

Väl uppdaterad engelskspråkig hemsida med massor av användbar info – speciellt när man söker matställen, barer och nattliv.

► www.inyourpocket.com/vilnius

Basinfo till Litauen

Bra genomgång (på engelska) av basinfo – från helgdagar till transporter, plus sevärigheter i landet.

► wikitravel.org/en/Lithuania

Semester med guide

Är du ute efter en guidade semester i någon del av Litauen så hittar du ett stort utbud här.

► www.visitlithuania.net

Minilexikon

Ja – taip.
Nej – ne.
Tack – dėkoju.
Ursäkta mig – atsiprašau.
Hjälp! – gelbėkite!
Doktor – gydytojas.
Apotek – vaistinė.
Växlingskontor – valiutos.
Polis – policijos.
Post – pašta.
Hotell – viešbučio.
Flygplats – oro uostas.
Busshållplats – autobuso stotelė.
Morgonen – rytas.
Eftermiddagen – popietė.
Kvällen – naktis.

Nära 200 reseguider att ladda ner!

• Miami & Florida Keys • Washington • Los Angeles • Chicago • Istrien • Peking
• Tokyo • Sydney • Barcelona • Hamburg • Mallorca • Gardasjön • Reykjavik •
Phuket • Hua Hin • Koh Lanta • Cinque Terre • Algarve • Köpenhamn • Santorini

Resa

Alla guider: www.aftonbladet.se/reseguider

AFTONBLADET

Publicerad augusti 2019

Resa GUIDE

WILNIUS

Extra!
15 utflykter
Litauen runt

- ✓ Ballongflygning
- ✓ Borgen Trakai
- ✓ Gamla stan
- ✓ Kuriska näset
- ✓ Storhertigarnas palats
- ✓ Kilometerlånga stränder
- ✓ Rikt nattliv
- ✓ Shopping
- ✓ Bärnstens museet

Billig semester i lilla grannlandet

Litauen är en av våra närmsta grannar, så det är hög tid att upptäcka detta minst sagt prisvärda land och kanske framför allt huvudstaden Vilnius – en av Europas bäst bevarade barockstäder.

Vilnius är tämligen kompakt, det mesta finns på promenadavstånd, men behöver man åka är taxi billigt, för att inte tala om kollektivtrafiken (vad sägs om flygplatstransfer med tåg för 7,50 kronor?).

De flesta turisterna rör sig i den gamla, en gång i tiden muromgärdade stadskärnan med sina många vackra kyrkor. Här väntar en mix av slitet och fint rustat och en handfull riktiga sevärdheter. Som exempel det återuppbyggda Storfurstarnas palats, från vars torn man har en superb vy över stadens tinnar och torn.

Med så attraktiva priser ska man kunna sig ett eller flera riktigt bra restaurangbesök och njuta av modern litauisk mat – som på många sätt påminner om det som brukar kallas det nya skandinaviska köket. Vill man vara ute hela natten kan man hänga på den snabbt växande skaran av utmärkta pubar eller kanske dansa loss på någon klubb på helgerna.

Eller så lägger man sina slantar på en upplevelse för livet – en ballongflygtur över staden. Ballongflygning är av någon anledning jättestort i detta lilla land, precis som nationalsporten basket.

Men det finns mer att upptäcka bortom stadsgränsen: På nära håll är Trakai med sina sjöar och minst sagt imponerande borg ett givet utflyktsmål, den konstintresserade ger sig ut till Europas geografiska mittpunkt och kollar monumentalkonst och den med mer tid ska varken missa Korsens kulle eller en av Östersjökustens allra vackraste trakter – Kuriska näset. God tur och återvänd snart igen – resan har ju bara kostat hälften mot semester hemma, så man kan säga att man får två resor till priset av en.

Text & foto: JOHAN ÖBERG

5 x viktiga fakta

Pass och visum

Litauen är både EU- och Schengenmedlem så inget pass eller visum behövs, men ta med passet ändå då man aldrig vet när passkontroller skärps.

Pengar

1 euro = 11,25 kr (Forex juli 2019). Prisnivån är bara hälften av den svenska. Bästa växlingskursen får man om man tar ut pengar i bankomat. Bankerna är

vanligtvis öppna mån–fre 9–17, och växlingskontoren har generösare öppettider.

Språk

Litauiska talas av de flesta. 8 procent har ryska som första språk och 5 procent polska. Man klarar sig fint på engelska här.

EI, telefon och internet

220 volt, samma stickkontakter som i Sverige. Mobilnätet fungerar bra och roaming kostar

inget extra. De flesta hotell, restauranger och kaféer har fri wifi.

Dricks

Lägg runt 10 procent på mat och dryck om du är nöjd. Lägg dricksen kontant – annars ser sällan servicepersonalen några pengar. Se också upp om du betalar kontant – tackar man när servitören tar ens pengar tror de flesta i Litauen att man inte önskar någon växel alls tillbaka.

redaktion

Guideredaktör Sture Bjarnelind (sture.bjarnelind@aftonbladet.se). **Redigerare** Yvonne Westerman. **Kartgrafik** Rikard Bodin. **Text och foto** Johan Öberg. **Utgivare** Aftonbladet Hierta AB. **Ansvarig utgivare** Lena K Samuelsson. **Adress** Aftonbladet, 105 18 Stockholm. **Telefon** 08-725 2000.

AFTONBLADET

Vilnius måsten

16 Ballong-turer

14 "Republiken" Užupis

6 Bakelse på Sugamour

14 Vy från storhertigarnas palats

10 Borgen Trakai

5 x vaningar

Brottslighet

Låg risk att råka ut för något annat än ficktjuvar. Våldsbrottsligheten är mycket låg – möjligen ska man se upp med stökigt fulla brittiska män på stag party-resa.

Klimatet

Även om Litauen ligger längre söderut än stora delar av Sverige kan midvintern vara ruskigt kall här då man sveps in i kyla från det inre av Ryssland. Likaså är

högsummaren ofta bra mycket varmare än den svenska.

Oskyddat sex

Lika oklokt här som hemma – könssjukdomarna struntar i om du är på semester!

Trafiken

I gamla stan är flera viktiga gator bilfria, men annars bör man iaktta normal försiktighet när man korsar gatan och inte total-lita på att bilisterna

kommer att stanna. Att folk kör alkoholpåverkad är vanligare och ett riskmoment både för gångtrafikanter och alla som färdas på hjul.

Handikapp

Vilnius är inte perfekt handikappanpassat, men det finns hotell med rum för rörelsehindrade och det bör fungera fint att resa runt för den som är rörelsehindrad och resvan.

5 x resa hit

Reguljärflyg – direkt

Både SAS och Norwegian flyger direkt till Vilnius från Stockholm, Båda har dessutom direktflyg från Köpenhamn. Tor från en tusenlapp.

- www.sas.se
- www.norwegian.se

Reguljärflyg – ett byte

Då finns genast mer att välja på, exempelvis Air Baltic via Riga och Finnair via Helsingfors. Prisnivån är densamma som för direktflyg.

- www.destination.se

Bil

Vill man köra hela vägen från Malmö till Vilnius är det 89 mil den kortaste vägen, som inkluderar färjan Karlshamn – Klaipeda, 65 procent av totalsträckan. Motorvägen från Klaipeda till Vilnius är utmärkt, spikrak och rätt trist.

- www.viamichelin.com

Buss

Vill man resa med reguljärbuss hela vägen får man byta flera gånger, men anländer man med färja i Klaipeda

eller Riga i Lettland så kan man ta en direktbuss. Flera svenska bussresearrangörer har rundresor som inkluderar Vilnius.

- www.autobusubilietai.lt/en/
- www.checkmybus.com/lithuania
- www.rolfsbuss.se

Tåg

Från exempelvis Lettlands huvudstad Riga och den litauiska hamnstaden Klaipeda kan man ta tåget till den litauiska huvudstaden.

- www.traukiniobilietas.lt/portal/en

5 x ta sig runt

Gå

Det mesta man vill se och besöka finns på promenadavstånd.

Stadsbuss

Billigt, hög turtäthet och i rusningen stor trängsel. Har man en karta är busslinjernas rutter ganska enkla att begripa och åker man trådbuss avslöjar ju elledningarna ruten. Köper man biljett av föraren vid ombordstigning kostar det 1 euro, köper man ett elektroniskt kort för 1,50 euro i en kiosk kan man resa för 65 cent enkel resa.

Taxi

Det är ganska lätt att få tag på taxi, men tyvärr finns det en del skojare som skörtar upp okunniga turister. Räkna med att betala runt 50 kr för 3 km, men det går att komma undan ännu billigare med bolag som Smart taxi, Jazzexpress och Ekipazas, som tar mellan 58 och 72 cent per km.

- www.ekipazastaksi.lt
- www.en.jazzexpress.lt
- www.smarttaxi.lt

Cykel

Vilnius har ett låncykelsystem

Det moderna Vilnius – på norra sidan av Nerisfloden.

där en 3-dagarsbiljett bara kostar 2,90 euro och en månadsbiljett går på 3,90 euro. Man registrera sig och köper sin biljett på hemsidan.

- www.cyclocity.lt/en/

Tåg

Från flygplatsen kan man välja

mellan stadsbuss, taxi och tåg. Det finns en tåglinje mellan just flygplatsen och Centralstationen som det bara kostar 72 cent att åka – förmodligen en av världens billigaste flygplatstransfers! Taxi från flyget drar ofta i väg uppemot 15 euro fast det borde kosta hälften.

5 x boende – budget

Comfort Hotel LT – Rock'n'roll Vilnius

Modernt, prisvärt ställe där det rockiga inslaget består i mycket svart och metall i inredningen, en hipp bar, plus en massa psykedeliska rockkaffischer. Dubbelrum med utmärkt frukost från 540 kr

- Kauno g. 14
- comforthotel.lt

Kesmintapartments

Elegant litet lägenhetshotell i gamla stan där fina dubbelrum utan frukost ibland går att få

för så lite som 460 kr natten. Frukost går att beställa och kostar 7 euro per person.

- Vilniaus g. 37A
- www.booking.com

Old Town Trio

Trevligt hotell i en modern, lite opersonlig stil. Allra bäst är priset – från 450 kr för dubbelrum inklusive bra frukost.

- Raugyklos g. 15A
- oldtown3.lt

City Hotels Algirdas

Utmärkt modernt mellan-

klasshotell i en äldre byggnad, ungefär halvvägs mellan järnvägsstationen och Gamla stan. Dubbelrum från 450 kr, frukost kostar dock extra – 9 euro per person.

- Algirdo g. 24
- www.cityhotels.lt/algirdas/en

In Astra

Enkelt, rent, lugnt boende med fri parkering i promenadvänligt centralt läge. Stort dubbelrum med frukost från 360 kr.

- J. Basanavičiaus g. 3
- inastra.lt

5 x boende – mellanklass och lyx

Kempinski Hotel Cathedral Square

Högklassig lyx på Vilnius tjusigaste hotell, precis vid Katedraltorget. Toppservice och rejäl pool. Ändå drar dubbelrummen inte i väg mer än till 2300 kr inklusive frukost om man reser hit på tidig höst.

- Universiteto g. 14/2
- <https://www.kempinski.com/en/vilnius/grand-hotel-kempinski/>

Radisson Blu Royal Astorija

Kedjehotell i toppklass med snygga rum. Dubbelrum från 1600 kr, den överdådiga frukostbuffén kostar extra – 20 euro per person.

- Didzioji g. 35/2
- Radisson Blu Royal Astorija

The Embassy Guest House

Sugen på att bo i en egen villa mitt i stan. Här får gästerna 150 kvadrat boyta, flera sovrum och plats för max åtta sovande. Är man två kostar huset från 1250 kr, är man åtta får man lägga upp från 1600 kr. Ingen frukost.

- M. Valančiaus gatvė
- www.booking.com

Katedralplatsen, här ligger de fina hotellen.

Relais & Chateaux Stikliai Hotel

Intim lyx på ett ganska litet hotell inrett i en anrik stil. Dubbelrum från 1450 kr, men frukosten kostar 25 euro per person.

- Gaono g.7
- <https://www.stikliai.com/en/>

Artis Centrum Hotels

4-stjärnigt hotell i Gamla stan, med pool i källaren och utmärkt frukost inkluderat i priset, som ligger från en svensk tusenlapp/natt.

- Totorių g. 23
- www.artis.centrumhotels.com

5 x mat

Lietuviški šaltibarščiai

En kall soppa där huvudingredienserna är rödbetor, gurka, dill och kefir. Lätt hitta recept på nätet – vilket är bra då soppan snabbt blir en favorit. Perfekt mat varma sommarkdagar!

Balandėliai

Kåldolmar på litauiska – finns i en rad varianter – oftast fyllda med en mix av ris och gris- eller nötkött.

Koldunai och cepelinai

Ångkokta dumplings är jättestort här precis som i Polen och Ryssland och Koldunai är en variant med ett tunt degskal med köttfyllning medan Cepelinai är dumplings där potatis mixats med rökt fläsk.

Inlagd sill

Jodå, inlagd sill är poppis i Litauen också.

Rökta grisöron och friterat bröd

Många litauer bara "måste" ha dess två superbilliga snacks

Kan rökta grisöron smaka?

till sin ölkväll. Rökta grisöron smakar som rökt brosk (ofattbart att någon älskar det), medan det friterade brödet kan vara urgott.

5 x kaféer

Sugamour

Bakelserna, pralinerna och tårbitarna på Sugamour är så överdådigt vackra att det nästan bär emot att sätta tänderna i dem. Fast när man gör det får man de skönaste smakexplosioner i munnen. Så lägg 5 euro på en bakelse och 2 till på en dubbel espresso och njut!

► Vokiečių g. 11
► www.facebook.com/sugamour-boutique/

Liu Patty

Kafé inrymt i ett före detta apotek, med originalinredningen kvar. De färgglada söt sakerna och tårterna är en upplevelse både för ögat och gommen.

► Užupio g. 20
► liu-patty.lt

Gott på Sugamour.

Expressive

Vilnius är en superb kaffestad: Expressive är ett gourmetkafé med finfina cannoli och saftig morotskaka på menyn, utöver det goda kaffet.

► J. Basanavičiaus g. 9A
► www.facebook.com/expressive-

coffee/

Holy Donut

Spurga är Litauens motsvarighet till våra munkar och amerikanska donuts och här får man de allra godaste – med bra italienskt kaffe därtill. Serverar dessutom goda plättar med färsk frukt och nypressad juice. Har 2 ställen i Vilnius.

► Vokiečių g. 9
► Vilniaus 37
► www.facebook.com/Holydonut.lt

Caffeine Roasters

Finkaffe med seriösa baristor, där man lyfter fram vilka bönsorter som din svarta, heta dryck gjorts på.

Har 22 ställen i stan och långt fler landet runt.
► Pylimo 19 (och en lång rad andra adresser)

5 x bra burgarhak

Le Butcher

Burgare och craft beer är stort i Vilnius. Och frågan är om det här inte stans bästa burgarhak. Signaturburgaren innehåller förutom kött också pancetta och lökmarmelad – mums!

► Mėsinijų g. 3
► www.facebook.com/lebutcher.lt/

Boom burgers

Utöver de vanliga burgarna har denna bulgariska(!) minikedja en finfin med pulled pork och en skojig surf & turf-variant. De flesta burgarna ligger runt 10 euro och milks shakes kostar strax under 3

► Gedimino Av. 1
► boomburgers.com

Drama burger

Kockens cheeseburgare för 7 euro är fin. Och kul att man serverar friterad broccoli som tillbehör.

► Gedimino pr. 31
► www.drama-burger.lt/

Smart burger bar

Den här baren tar ut svängarna lite mer.

Portobelloburgaren är inte dum och i husets burgare är köttet 50/50 lamm och biff. Burgarpriser från 6 euro.

► Upės g. 9
Ingen hemsida

Tesla pub

Kul ställe där ägaren har den serbiske vetenskapsmannen Nicola Tesla som idol. Massor av mikrobryggeriöl på fat och flaska och utmärkta burgare för 6–7 euro.

► Totorių g. 5
► www.facebook.com/teslagrillpub/

Burgare på Tesla pub.

5 x restauranger värda en omväg

Sweet Root

Njut av avsmakningsmenyn under en helkväll. Här serveras lokalt inspirerad gourmetmat på säsongens råvaror. Avsmakningsmenyn (som är det enda alternativet, även om den också finns som vegetarisk om man säger till ett par dagar i förväg) går på prisvärda 65 euro och ett generöst vinpaket därtill kostar 45. Boka helst bord minst en vecka i förväg! Bara öppet kvällstid, ons–sön.

Tel: +370 685 607 67
► Užupio g. 22-1
► www.sweetroot.lt

Amandus

Här serverar en Köpenhamns-skolad kock säsongsinspirerad mat i en stil som minner om

det nya skandinaviska köket. Avsmakningsmenyn är rena fyndet för 50 euro men det finns à la carte också. À la carte-delen är öppen 12–23, stängt tisdagar, medan månadens avsmakningsmeny serveras tis–lör.
Tel: +370 675 411 91
► Pilies g. 34
► www.amandus.lt

Telegrafas

Gourmetmat i lyxhotellet Kempinskis eleganta matsal. Öppet kvällstid 7 dagar i veckan, har affärluncher på vardagar och morgontid är det hotellets frukostmatsal.
Tel: +370 522 016 00
► Universiteto g. 14
► www.kempinski.com

Da Antonio

Vilnius bästa italienska restaurang drar mycket kostymfolk och den italienska kocken lyckas fint med de italienska nyanserna. Känt för sin goda service. Förrätter och pasta runt 15 euro, huvudrätter runt 25. Öppet 11–23 alla dagar.
Tel: +370 526 201 09
► Vilniaus g. 23
► www.antonio.lt

Berneliū Užeiga

Vilnius bästa traditionella litauiska restaurang är en "import" från staden Kaunas. Räkna med 4–8 euro för de flesta rätterna – stora portioner.
Tel: +370 663 602 32
► Gedimino pr. 19/1
► www.berneliuiuzeiga.eu

5 x nattliv

Špunka

En favorit: Unik, ruffigt, fullsatt ställe i fristaden Užupis. Helt dominerat av lokalbor, men som turist blir man lika varmt omhändertagen och snart finner man sig prata bort kvällen med Vilniusbor över några öl.
 ▶ Užupio g. 9-1
 ▶ spunka.lt

King & Mouse

Jagar helt klart förstaplatsen för bästa whisky- (drygt 300 sorter) och mikroöl-utbud av alla pubar runt Östersjön. Fram till klockan 20 kan man dessutom köpa med sig hem allt de har på menyn (efter 20 är alkoholförsäljning

inte längre tillåten i litauiska affärer).

- ▶ Trakų gatvė 2
- ▶ kingandmouse.lt

Gringo

Prisvärd bar/pub med sport på flera teveapparater och ett finfint utbud av fatlagrad rom. Ligger på stans bargata nummer 1.
 ▶ Vilniaus 31/1
 ▶ www.facebook.com/gringopub/

La Birra

Livlig sportpub med fotboll och nationalsporten basket på teveskärmarna, prisvärd öl där utbudet både rymmer mainstreambira och mikro-

brygder. En utmärkt sprithylla för den drinksugne. Lokal ipa för under 3 euro pinten.

- ▶ Vilniaus 29
- ▶ www.facebook.com/labirrapub

Devėti

Det som hände i Užupis för 20 år sen håller nu på att hända runt Vilnius järnvägsstation – massor av kreativa människor flyttar in och nu börjar kvällslivet bli intressant också. Exempelvis på denna gastropub där du kan välja på 14 öl på fat medan du lyssnar på något exotiskt liveband på fredagarna.

- ▶ Sodų g. 3
- ▶ www.facebook.com/barasdeveti/

King & Mouse – Östersjöns bästa whisky- och mikroölutbud.

Väder

Dags-temperatur och antal regniga dagar per månad.

	-3	-2	3	11	18	21	22	22	17	10	4	-1	Vilnius
JAN	-1	-1	3	8	14	19	22	20	15	9	5	2	Stockholm
FEB													
MAR													
APR													
MAY													
JUN													
JUL													
AUG													
SEP													
OCT													
NOV													
DEC													
	16	14	10	11	11	13	13	14	14	15	16	17	Stockholm
	18	15	14	13	13	14	14	13	14	14	18	21	Vilnius

Priskoll

Så mycket kostar:

- Öl, 50 cl: 25 kr.
- Big Mac: 30 kr.
- Kopp kaffe: 15 kr.
- Taxi 3 km: 50 kr.
- Bensin 95 oktan: 12 kr.

15 utflykter från Vilnius – du når hela landet med bil

Litauen är ett litet land (bara 15 procent av Sveriges yta) och därmed är avstånden också korta. Så varför nöja sig med Vilnius – ta chansen att se hela landet! Vi har valt ut 15 höjdare Litauen runt.

1 Europas parkas med Europas mittpunkt

20 km norr om Vilnius hittar man vad franska vetenskapsmän 1989 kom fram till är Europas exakta mittpunkt, markerad med ett monument i granit. Här ligger också den stora skulpturparken Europas parkas, med moderna skulpturer, som det tar någon timme att se. Inträde 9 euro.
► www.euro-posparkas.lt

2 Trakai

Har man den minsta fäbless för romantiska riddarborgar så får man bara inte missa den i Trakai. Borgen började byggas redan på 1300-talet.

Sedan självständigheten har borgen återfått sin forna glans – kolla fotona som visar hur mycket ruin det faktiskt var! Trakai, 28 km väster om huvudstaden befolkas av karaiter, ett litet minoritetsfolk med rötter på Krim, som kom hit redan på 1400-talet. Borgen ligger på en egen ö omgiven av ett sjösystem som gjort för allt från segling till paddelbåtturer och det finns gott om matställen längs huvudgatan.
► www.trakai-visit.lt

3 Panerai

Mellan 1941 och 1944 mördade nazisterna här (10 km sydväst om Vilnius) över 100 000 människor, mestadels judar. I dag finns en minnesplats och ett litet museum.
► www.jmuseum.lt

4 Medininkai

Mer borgar! Medininkai var på medeltiden en av Litauens största städer och självklart behövde man försvarsverk. I dag står en del bastanta murar, försvarstorn och vallgraven kvar i vad som nu är en liten by med 500 invånare. Dessutom finns en utställningsdel och ibland anordnas medeltida lajv här.
► www.medininkaipilis.lt

5 Kernavė

Intill Nerisfloden, 35 kilometer från Vilnius, finner man denna stad som i Litauen är känd för sina ovanliga fort byggda av mäktiga jordvallar stora som rejäla kullar.
► www.kernave.org
► www.neriesparkas.lt

6 Aukštaitija nationalpark

Blandskogsområde med massor av små sjöar, fina vandringsleder och en hel del vilt, som hjortar och vildsvin, nästan så långt österut som man kan komma i Litauen.
► www.aparkai.lt

Kryžių Kalnas – Korsens kulle.

Fiskebyn Nida.

Europas mittpunkt.

7 Druskininkai

Liten stad med långa kurortstraditioner. I dag har flera moderna spahotell här, där man både kan få entimmesbehandlingar – en skön massage är ju aldrig fel – och längre kurer. Dessutom finns numera ett stort äventyrsbad – plus den lilla sköna badsjön mitt i stan.
► info.druskininkai.lt

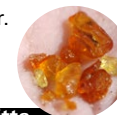
8 Grutas park

En knapp mil från Druskininkai ligger denna park med en rad socialrealistiska Stalinskulpturer från kommuniståren plus lekland för barn, minizoo mm. Klart udda!
► www.grutoparkas.lt

10 Kryžių Kalnas

Korsens kulle är något av ett måste för den som reser runt i Litauen. På en stor kulle strax utanför staden Šiaulai trängs nu över 100 000 kristna kors i alla storlekar. Folk gör pilgrimsresor hit – det har blivit en betydelsefull kristen plats som påven besökt, men hela härligheten är att man kan känns också som en konstinstallation i stil med Lars Vilks Nimis.
► www.hillofcrosses.com

Hitta bärnsten.

trävimplarna med figurer, hus och symboler i svart, vitt och rött – flaggor som traktens fiskare förr prydde sina båtar och hus med. Från sent 1800-tal, när Nida ännu var tyskt, flockades tyska intellektuella hit – mest berömd var författaren Thomas Mann som bodde här flera somrar, här finns ett museum om honom. Nida har mestadels små fina pensionat och numera finns flera utmärkta matställen. Missa inte det fina bärnstenmuseumet – Kuriska näset var länge en av de största producenterna av bärnsten i världen. Än i dag hittar man bärnsten som spolas i land på våra ränder.
► visitneringa.com

Borgen i Trakai.

Djävlar, stränder och party

11 Kaunas

Litauens nästa största stad var faktiskt huvudstad de första 20 åren av självständighet, då Vilnius tillhörde Polen. Den mysiga gamla stadskärnan är sevärd liksom den invändigt överdådiga katedralen. Det som finns kvar av Kaunas slott är också fint. Ett udda museum värt en omväg är det unika Djävulsmuseet med en stor samling djävlar från olika epoker, inklusive två som ser ut som Hitler och Stalin.

► visit.kaunas.lt
► <http://www.ciurlionis.lt/velniu>

12 Kuriska näsets superba stränder

Hela Kuriska näset är 98 kilometer långt (hälften tillhör Litauen och är mestadels nationalpark, hälften Ryssland) och består egentligen bara av sand, täckt av tallskog med några få rara byar på insidan av näset och en enda låååång, len sandstrand på den sida som vetter mot Östersjön. Vid ett par av byarna är det barer, solstolar och aktiviteter på

Bad i Kuriska näset.

stranden, men oftast är man nästan ensam med naturen – en av Östersjöregionens skönaste naturupplevelser!
► visitneringa.com

13 Parnidis – flygsandfälten vid ryska gränsen

Kuriska näset är en enda flera mil långs sandbank, som i dag bundits av tallskog. Men precis vid gränsen till den ryska enklaven Kaliningrad reser sig sanddynerna extra högt och här saknas växtlighet, så sanden förflyttar sig sakta

österut, ut i den lagun som finns på landsidan av Kuriska näset. Man får gå uppe på flygsanddynerna, men måste följa anvisade leder då avstickare leder till snabbare erosion.
► visitneringa.com

14 Palanga

Sugen på strandparty? Då har du kommit rätt! Palanga kommer till liv under sommarmånaderna då det känns som nästan varenda litauer rest hit för att mingla på huvudgatan, den långa piren och den härliga sandstranden. Ölen flödar, grisöron slukas i parti och minut och det finns massor av diskon, mininöjesparker och diskon – party party!
► www.palangatic.lt

15 Klaipėda

Litauens enda hamnstad så hamnen dominerar staden som ju också har färjeförbindelse med Sverige). Tyvärr förstördes stora delar av staden under andra världskriget men än finns en del fina hus kvar från tiden då staden var tysk och hette Memel.
► www.klaipedainfo.lt

Strand i Palanga.

Långsträckt strand i Kuriska näset.

5 x drycker

Öl

Med några års fördröjning jämfört med Sverige nådde också mikrobryggeritrenden de tre baltiska staterna. I dag kan den nyfikne botanisera i massor av olika litauiska öl på välsorterade pubar och en del större livsmedelsbutiker. Men Litauen har långa öltraditioner och de stora bryggerierna, som populära Švyturys, (alla ägs numera av utländska koncerner) gör utmärkta lageröl och även goda mörka varianter.
► www.ratebeer.com/breweries/lithuania/0/121/

Litauisk öl.

Vodka

Litauen ligger i vodkabältet och här görs utmärkt starksprit. Två kvalitetsmärken värda att testa är Stumpras och Lithuanian. Båda gör en rad smaksatta sorter också, där Stumpras variant med bisongräs är finfin som snaps. Vodka är billigt, men undvik de allra billigaste sorterna.

Kaffe

Vilnius och andra större städer har gott om kafékedjor med utmärkt espresso, caffè latte mm.

Baltisk mikrobryggeriöl.

5 x nattliv

Opium

Vilnius har ett rikt nattliv, speciellt på helgerna. Välnommerade internationella dj:s driver denna tränga klubb med stans bästa ljudsystem. Öppet fre-lör 23-06. Inträdet varierar med gästdj:arnas stjärnstatus.
► Islandijos g. 4
► www.opiumclub.lt

Sky bar

Högre upp än så här kan man inte vara i Vilnius med en drink

i handen – 22 våningar upp i Radisson Blu Hotel Lietuva. Ligger på norra sidan om Nerisfloden.
► Konstitucijos pr. 20
► www.radissonblu.com/lt/lietuvahotel-vilnius/

Mojo Lounge Vilnius

Temparty, livemusik och dans in på småtimmarna – en av Vilnius allra hetaste klubbar. Öppet fre-lör 23-05.
► Vokiečių g. 2
► www.mojolounge.lt

Starka

Ekfatslagrad sprit gjord på råg, som också smaksätts med äppel- och lindblad. Har tillverkats i Litauen (och Polen) åtminstone sen 1400-talet. Går fint att dricka ren, men Starka-Cola är en mycket populär drink i litauiska barer och på privata fester.

Vatten

Kranvattnet är säkert att dricka i hela landet och det smakar oftast alldeles utmärkt, men den kinkige hittar lätt vatten på flaska också.

Artistai

Livemusikpub där man sommardag gärna lyssnar på lokala artister på innergården.
► Šv. Kazimiero g. 3
► <http://artistai.lt/>

Loftas

Ickevinstdrivande kulturhus med allt från livekonserter med lutning åt modern dansmusik och indie till filmvisningar, lokala partyn och modevisningar.
► Švitrigailos g. 29
► www.menufabrikas.lt

5 x sevärdheter

Gamla stan

Vilnius stadskärna hör till de bäst bevarade barockstäderna i världen. Här samsas det vackert upprustade med slitna, ibland fallfärdiga hus. Det är trevligt att strosa planlöst, upptäcka det judiska gettot och fler fina barockkyrkor än de mest berömda, slinka in på kaféer eller någon bar och förundras över stadens alla tinnar och torn. Bara i Gamla stan finns 25 kyrktorn!

Storhertigarnas palats

Litauen styrdes under sin storhetstid härifrån av en rad storhertigar, men den allt större borgen förstördes på sent 1600-tal, då ryssarna kontrollerade Vilnius och ruinerna avlägsnades på 1800-talet. Men nu har palatset rest sig igen som en fågel Fenix, trots att bara fragment av grunden återstod och ser åter ut som den gjorde för flera hundra år sen. Alla våningsplan – med flera mäktiga salar – är fyllda av museutställningar, som kan kännas väl detaljerade för en svensk besökare, men avslutningen uppe i palatsets torn med sin superba utsikt får man inte missa, nu när Gediminstornet på sin kulle strax intill palatset riskerar att rasa och kullen stängts av. Inträde 3 euro.

- Katedros a. 4
- www.valdovurumai.lt

Užupis

Att stadsdelen 1997 utropade sig till en självständig republik ska mer ses som ett konstprojekt än politisk handling. Då var Užupis hårt nedslitet och kulturarbetare flyttade in i fallfärdiga hus med ingen eller låg hyra. I dag har stadsdelen delvis gentrifierats, men charmen finns kvar

I gränden Literatu gatvė hyllas författare med små konstverk.

närmast Vilnelėfloden där man hittar kul konstinstallationer och dessutom "republikens" konstitution med roliga och tänkvärda lagparagrafer – som också presenteras på svenska. Mest berömd är den trumpetande ängeln, som för drygt tio år sen föddes ur ett ägg på samma piedestal. Många kulturarbetare söker sig nu till området närmast järnvägsstationen, där hyrorna är lägre.

- www.umi.lt

Sankt Annas kyrka

Trots alla barockkyrkor är den mest berömda kyrkan byggd i sengotikstil. Sankt Anna är mycket fotogen och utanför låter nästan alla lokala brudpar

fotografera sig. Mittemot kyrkan ligger gränden Literatu gatvė med ett galleri av små plaketter och skulpturer på fasaderna som hyllar olika författare. Det skapades 2008 och varje år tillkommer nya små hyllningsverk.

- Maironio g. 8
- www.onosbaznycia.lt

Gryningsporten

Förr omgavs Gamla stan av en bastant ringmur, där Gryningsporten – uppförd på tidigt 1500-tal – är en av få återstående fragment. Från Gamla stan-sidan är porten romantiskt vacker, från utsidan bastant hotfull. Missa inte kapellet vid sidan om, med sin berömda Mariamålning.

5 x museer

Genocide victims museum

Mycket intressant om det brutala förtrycket, deportationerna och massmorden under sovjetisk ockupation och de försök till motstånd som ändå fanns. Men tyvärr väldigt lite och mycket undångömt om den än mer omfattande utrotning av judar som litauererna själva deltog i under nazisternas ockupation, trots att det mördandet drabbade nästan tio gånger så många. Inträde 4 euro.

- Aukų g. 2A
- www.genocid.lt/muziejus

Nationalgalleriet

Nationalgalleriet är inte speciellt stort och det koncentrerar sig på inhemska målare, varav en del utbildade sig och verkade i Frankrike och Italien.

- Inträde 3 euro.
- Didžioji g. 4
- www.ldm.lt/vpg

Nationalmuseet

Historiskt och etnografiskt museum som är perfekt för den som vill veta mer om detta i Sverige rätt okända land, trots vår närhet.

- Arsenalo g. 1
- www.lnm.lt

Amber museum-gallery

Både museum om bärnsten och allt vackert man kan göra av den och affär för den som blivit sugen på att shoppa under museituren.

- Šv. Mykolo g. 8
- www.ambergallery.lt

Vilnius universitet

Ett fullt fungerande universitet, men också museum med flera sevärd byggnader, gamla böcker och fina innergårdar.

- Inträde 3 euro, inklusive klocktornet med fin utsikt.
- Universiteto g. 3
- www.muziejus.vu.lt

Genocide victims museum beskriver det sovjetiska förtrycket.

5 x ballongflygning

Allmänt

Ballongflygning är stort i Litauen. Vilnius hör till världens allra bästa städer om man vill flyga ballong. Precis som i Stockholm tillåts ballongflygning över centrum. Första gången är starten pirrigast, väl uppe slås nybörjare av stillheten, det blir ju ingen blåst eftersom man rör sig lika fort som vinden. Landningarna kan vara superenkla eller smådramatiska och sen får alla skåla i bubbel. Hur länge och långt man får flyga avgörs av dagsförhållandena, liksom vilken rutt man flyger.

Arrangörer

Det finns gott om företag som erbjuder ballongflygning. Här är nätadresserna:

- ▶ www.ballooning.lt
- ▶ www.hotairballoon.lt
- ▶ aeronautika.lt
- ▶ orobalionai.lt
- ▶ www.aeronautica.lt
- ▶ ww.pramogosore.lt
- ▶ www.skrydziaiorobalionais.lt
- ▶ www.skriskbalionu.lt

Säsöng

Slutet av april till slutet av oktober. Det kan förekomma ballongturer även på årets andra månader.

Priser

Det finns lite olika varianter av ballongturer, men de flesta vanliga kostar runt 100 euro, vanligen är då hämtning på hotellet och transfer tillbaks inkluderad. Boka i god tid!

Risker

Riskerna är små. Litauiska ballongpiloter hör till de mest erfarna i världen. Störst skaderisk är det vid landning om det blåser mycket – håll i er och följ pilotens instruktioner!

Boka i god tid, ballongflygning är populärt.

5 x att köpa hem

Lokal mat

Honung, rökt fläsk och korvar, mörkt rågbröd och hårdostar är bra köp. Liksom alla läckra syrade grönsaker.

Bärnsten och andra smycken

Stort utbud, där bärnstenen om den är äkta oftast kommer

från kusten. Det fuskas mycket med bärnsten så handla hos välrenommerade, aningen dyrare affärer. Det finns också en hel del fint lokalt silversmide.

Linnekläder och stickat

Linnekläder och andra attiraljer, som badrumsprodukter, av lin. Priserna är inte superlåga längre

men utbudet och kvaliteten hög. Stickade varor är också bra köp.

Cigaretter

Den som ännu röker spar en bra slant på sina giftpinnar i Litauen.

Vodka och öl

Litauen är bra på båda och priserna mycket låga.

Bärnstenssmycken är stort i Litauen.

5 x shoppingställen

Akropolis

Köpcentrum i megaformat. Ligger ett par km utanför centrum. 170 butiker, bio och många matställen kan hålla en sysselsatt hela dagen. Orkar man inte ut hit finns den stora gallerian Panorama halvvägs. ▶ Ozo 25 ▶ www.akropolis.lt

Lino namai

Det finns gott om linneaffärer i stan och denna hör till det

absoluta toppskiktet – både kvalitets- och utbudsmässigt. ▶ Pilies 38 ▶ www.siulas.lt

Go9

Centralt, modernt shoppingcenter i vackert gammalt hus på stans huvudgata. Utöver alla specialaffärer och många matställen finns här också en utmärkt livsmedelsaffär. ▶ Gedimino 9 ▶ go9.lt

Hales market

Saluhall med bra utbud av bröd, korvar, rökt fisk och kött i den äldre delen. Billigt "Östeuropa"-mode i den nyare delen. ▶ Pylimo 58 ▶ www.halesturgaviete.lt

Aj Šokoladas

Fin lokal chokladaffär med läckra praliner gjorda i Trakai. Ligger strax utanför Vilnius. ▶ Pilies 8 ▶ www.ajsokoladas.lt

5 x helger och festivaler

Självständighetsdagen

Firas den 16 februari varje år. Den man firar är självständigheten 1918 – så landet fyller 100 i år – hurra!

Modfestivalen Mados Infekcija

Hålls varje år i april sen 1999 och pågår i två dagar.

5 x historia

1200-talet

Vilnius katedral byggs. De flesta litauerne fortsätter dock att vara hedningar i många hundra år till.

1400-talet

Litauen ihop med Polen är en stormakt i Europa.

1795

Vilnius blir en del av Tsarrysland.

1918

Litauen blir självständigt igen efter Tsarryslands sammanbrott. Det varar till 1940 då landet erövrar av Sovjetunionen, och året efter får landet ytterligare nya härskare – när nazityskland tar över. 1944 kommer ryssarna tillbaka.

1990

Som den första av sovjet-republikerna utropar Litauen

Gatumusikdagen

Endagsfestival då Vilnius gator fylls av hugade musikanter – både amatörer och proffs. Brukar hållas under andra halvan av maj.

Vilnius festival

Hålls under den första halvan av juni varje år då man bjuder på ett

rikt koncertutbud med klassisk musik.

► www.filharmonija.lt

Vilnius City Fiesta

En årligen återkommande multikulturfestival som hålls under tre dagar tidigt i september. Mycket är gratis dessutom.

Sovjetiska pansarvagnar i Vilnius 1991.

självständighet den 11 mars 1990. Det är en spänd tid där 13 civila får sätta livet till i sovjetiska militärattacker i

bland annat Vilnius 1991, när Sovjets armé och demonstranter drabbade samman. Många hundra litauer skadades.

Foto: MATS STRAND

5 x guideböcker

Dk eyewitness travel guide Estonia, Latvia and Lithuania

Rikt illustrerad guide för alla tre baltstater. Utgivet 2017, cirka 175 kr på nätet.

Insight Guides: Estonia, Latvia and Lithuania

384 sidor med mycket foton. Utgivet 2016, 165 kr på nätet.

Latvia & Lithuania Travel Guide

Nicole Wrights på 78 sidor kom ut 2014, då är gratisbroschyrerna bättre och du spar 175 kr.

Lonely Planet Estonia, Latvia & Lithuania

Typisk Lonely Planet-guide på närmare 450 sidor. Tydligt, massor av fakta men saknar lite

känsla för det som är hippt och nytt. Utgivet 2016 och kostar cirka 165 kr

Bradt Lithuania

Hade den inte hunnit bli så gammal – senaste upplagan kom 2008 – så hade detta varit den mest initierade guiden. Kostar cirka 200 kr, men om ditt bibliotek har den – låna!

5 x flygexpertens bästa tips

Jan Ohlsson, flygexpert i mediabor med sin litauiska sambo i Vilnius, en stad som den döljer en mystisk historisk resa i föränderliga skepnader. Här ger Jan sina bästa tips till en stad han uppskattar mer och mer.

1 Äta ute

– I Gamla Stan går jag till Lokys för att äta bäver eller vaktel. Mykolo 4 är en mysig krog med gott kök, men fler turister än litauer. Kedjerestauranger som London Grill eller Cili Pizza, med mycket annat än pizza, bör man prova. En bra tre-rätters för 300 kr med lokalt öl och en liten brandy – för två!

Jan Ohlsson.

något spirituellt. Här är kyrkan en del i patriotismen och vardagen för alla åldrar, oftast med skönsång till orgel.

3 Museum

– Det givna är The museum of genocide victims. Det är lätt att koppla namnet till judeförföljelser, men du kommer förvånas och

bli obehagligt medveten om andra historiska sanningar vi svenskar fått veta alltför lite om. Glöm inte källaren, sedan vill du ha frisk luft. Och ta en bild på Gediminastornet ovanför Katedralen. Det kan vara sista chansen. Stadens symbol hotar störta ned från sin sandkulle, sedan Vilnius förra ledning beslöt ta bort kullens alla träd.

4 Bästa utsikten

– Vilnius ligger på vackra höga kullar ovanför två floddalar och ses bäst uppifrån – varför

inte på en ballongfärd. Besök annars det 326 meter höga tv-tornet med sin snurrande sovjetinspirerade restaurang och sitt otäcka vittnesbörd från nutidshistoriens civilmotstånd 1991.

5 Promenader

– Vilnius är en grön stad, som gjord för jogga, cykla eller gå i. Jag går gärna längs nya strandpromenaden vid floden Neris. Ta norra sidan i solen och gå in i stadsdelen Zverynas för att se på trähus och trädgårdar. Här får en del fortfarande hämta vatten i en kommunal blå pump, medan grannen kanske har en Porsche i sitt underjordiska garage. – Den givna kvällspromenaden är längs alla romantiska gränder i innerstan och genom de judiska kvarterens hemiska historia ned över broarna till Vilnius eget Montmartre, bohemstadsdelen Uzupis.

Gediminastornet riskerar att rasa ned.